

Bestemmelser. Denne lille Undtagelse mener den høitærede Minister skulde medvirke til Afhændelser i den Retning, at Gaarden blev i Fæsterens Familie. Den skulde saaledes være saameget mere glædelig for mig, som jeg gjen- tagende har bekiendt, at ved Siden af stats- økonomiske og politiske Grunde for, at Selveien- dom maa afløse det uklare Eiendomsforhold, Fæsteforholdet, staaer for mig Traditionen — enten man vil kalde den Humanitetens eller Nationalfølelsens — som et meget vigtigt Mo- ment, for at conserve Fæstefamilierne i Be- sidelsen. Men jeg troer, at Udvalgets Be- tragtning vil have den samme Virkning som Udkastet. Dette gaaer nemlig ud paa, at Til- bagebetalingen ikke skal finde Sted i det Til- fælde, hvor Fæstet overlades til Livsarvingen. Men vort Forslag gaaer ud paa, at den i et hvert Tilfælde skal tilflyde Voet, selv i det Til- fælde, hvor der ingen Livsarvinger er, og enten nogen af Livsarvingerne faaer Gaarden i Fæste eller ikke, og denne Erstatning skulde komme Arvingerne tilgode paa samme Maade som de øvrige Rettigheder, man kan tillægge Arvinger. Arvingerne faae derved en Fordring paa Gods- eieren, som gjør, at i Concurs med Andre vil de kunne faae Fæstestedet paa bedre Vilkaar. Det er klart, at denne Rettighed, der er an- slaet til en bestemt Sum Penge, og som de skulde have af Godseieren, ikke vil komme til Udbetaling i de Tilfælde, hvor Fæstestedet til- falder Livsarvingerne, fordi det vil blive af- fortet i Indfæstningen eller den Kjøbesum, der skal erlægges. Men kommer Godseieren og Livsarvingen ikke til Enighed, skal der stee Udbetaling. Virkningen bliver den samme i begge Tilfælde, kun at i første Tilfælde kommer den afdøde Fæsters Søn og siger: der staaer 10 Aar tilbage i Faders Tid, og saameget har han anvendt paa Draining osv., saameget har jeg altfaa Fordring paa. Hvad vil du have for det Sted? I det andet Tilfælde fordrer Gods- eieren, hvad han vil have, og Godtgjørelsen frabrages dette Beløb, men Virkningen bliver den samme, nemlig at Fæsterens Søn har en bedre Stilling ligeoverfor Godseieren, idet han medbringer en Sum af Rettigheder, der kom- mer til Liquidation og som giver ham Fortrin i Concurrence med andre. Det kunde vel

tænkes, at Godseieren ofte vil sige: nu skulde jeg egentlig til at rykke ud med en Sum Penge contant, som Følge af den slemme § 2, som Rigsdagen og Regjeringen have ved- taget. For at undgaae dette fæster jeg heller Gaarden bort til en ny Fæster, der har en Ret, som faa kan gjælde for en Deel af Kjøbe- summen. I Anledning af hvad den høitærede Minister har bemærket om Rent, skal jeg tillade mig at gjøre opmærksom paa, at der ganske vist findes i Udvalgets Betænkning en Ytring om, at det snarere maa betragtes som Tilbagebetaling end Erstatning. Men Ordet „Erstatning“ staaer i Udkastet, hvorimod Ordet „Tilbagebetaling“ ikke findes i Udvalgets For- slag. Der staaer kun: „skal Godseieren til Voet udbetale . . .“, Motiverne ligge udenfor. Stod der Tilbagebetaling, kunde man uregterlig- let komme ind paa Spørgsmaalet om Renté og Rentens Rente. Det er ikke correct, naar der i Lovudkastet staaer: „Erstatning“; thi naar man siger Erstatning, er det uafviseligt, at her virkelig ikke er nogen egentlig Erstatningsfor- pligtelse tilstede, da Fæsterens tidlige Død dog vel maa siges at være Godseieren utilregnelig. Erstatning staaer saaledes som en Conclusion uden Præmisseser. Det, vi have foreslaaet, er at udelade Ordet „Erstatning“ og istedetfor bestemme, at en Udbetaling skal finde Sted, og den er Godseieren pligtig til at yde, naar han har indgaaet en Fæstecontract.

Indenrigsministeren ad interim:

Den ærede Ordfører har misforstaaet mig. Jeg holder ikke paa at beholde „Erstatning“. Jeg finder tværtimod, at Udvalgets Bemærk- ninger ere fuldkommen rigtige i denne Hen- seende. Men naar man vil stille sig paa et „logisk-mathematisk“ Standpunkt, maatte den hele Paragraph affattes noget anderledes, og jeg troede, at det var det Standpunkt, hvorpaa Udvalgets Fleertal havde stillet sig. Hvad Hovedsagen angaaer, har den ærede Ordfører saaledes en klar Ret, hvis Fæsteren kun har eet Barn; men hvis han f. Ex. har 10 Børn — hvilket godt kan være Tilfældet — og Gods- eieren vil bortfæste Gaarden til eet af Børnene, kan dette Barn jo kun faae i Afslag $\frac{1}{10}$, da de $\frac{9}{10}$ maa gives til de andre Livsarvinger.